



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 56/2014-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2015 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jany Baricovej, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Milana Ľalíka, Sergeja Kohuta, Lajosa Mészáros, Marianny Mochnáčovej (sudkyňa spravodajkyňa), Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika o sťažnosti D. L., zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Zoričákom, Karpatská 3256/15, Poprad, za účasti P. M., primátora mesta Sabinov, vo veci namietanej nezákonnosti a neústavnosti volieb na funkciu primátora mesta Sabinov konaných 15. novembra 2014 takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. L. z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. novembra 2014 doručená sťažnosť D. L. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Zoričákom, Karpatská 3256/15, Poprad, za účasti P. M. (ďalej len „odporca“), pre nezákonnosť volieb primátora mesta Sabinov (ďalej aj „voľby primátora“) konaných 15. novembra 2014.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že vo voľbách primátora neuspela len s nepatrným rozdielom 8 hlasov oproti víťazovi volieb. Po rozhovoroch s niektorými členmi volebných komisií a pozorovateľmi sťažovateľka zistila, že v niektorých volebných okrskoch došlo k porušeniu § 31, § 32 a § 38 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“) týmto postupom:

„1) Vo volebných okrskoch č. 3 a č. 7 pri sčítavaní hlasov boli nesprávne označené volebné lístky uznané za platné, pričom komisia nepostupovala podľa § 38 ods. 4 zákona. Svedkovia pozorovateľky: L. M... a E. M...

2) Vo volebnom okrsku č. 8 člen komisie T. D. v rómskom jazyku usmerňoval voličov koho majú voliť, ako aj tým, že na volebnom lístku ukazoval na jednotlivé čísla kandidátov čím porušil § 31 ods. 1 zákona, predsedkyňa okrskovej komisie na jeho konanie nereagovala. Do hlasovacieho priestoru chodili naraz viacerí voliči rómskeho pôvodu a navzájom sa usmerňovali pri úprave hlasovacích lístkov bez reakcie predsedkyne okrskovej komisie, čím bol porušený § 31 ods. 4 a § 32 zákona. Svedkovia sestry V. a M. Š..., ako aj A. Z... - členka volebnej komisie.

3) Vo volebnom okrsku č. 8 a č. 9 na žiadosť kandidáta do MsZ P. L. členovia volebných komisií išli s volebnou urnou za nasledujúcimi voličmi: obvod 8 – K. D..., D. K..., J. K... Obvod č. 9 – R. a L. H..., L. a A. O..., M. K..., M. K... a E. C... Konaním P. L. bol porušený § 31 ods. 6 zákona. Svedkovia Z. P. - predseda komisie č. 9 a P. I...- člen volebnej komisie okrsku č. 10.“

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 63 ods. 1 písm. a) zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky vyhlasuje voľby za primátora mesta Sabinov za neplatné.“

Na základe výzvy ústavného súdu sťažovateľka v podaní doručenom ústavnému súdu 15. decembra 2014 predložila dôkazy, ktorými presvedčivým spôsobom preukázala svoju aktívnu legitimitáciu na podanie sťažnosti a zároveň doplnila svoje predchádzajúce tvrdenia.

Konkretizovala najmä postup člena okrskovej volebnej komisie č. 8 T. D., ktorý usmerňoval rómskych voličov vo volebnej miestnosti tak, že ukazoval na jednotlivé čísla kandidátov na hlasovacom lístku. V tomto volebnom okrsku tiež menovaný člen okrskovej volebnej komisie spolu s predsedníčkou volebnej komisie na základe telefonической žiadosti P. L. (kandidáta na poslanca mestského zastupiteľstva) odišiel s prenosnou volebnou urnou za voličmi. Podľa sťažovateľky týmto spôsobom volila aj iná osoba ako osoba zapísaná v zozname voličov v okrsku č. 8, čo zistila predsedníčka okrskovej volebnej komisie až po návrate do volebnej miestnosti. Situáciu vyriešila tak, že v zozname voličov zaznamenala meno voliča, ktorý skutočne voliť nebol. Uvedené tvrdenia sťažovateľka preukázala písomnou výpoveďou členky okrskovej volebnej komisie č. 8 A. Z., ako aj písomnými výpoveďami V. Š. a M. Š.

Aj vo volebnom okrsku č. 9 bola voľba prenosnou urnou vykonaná na základe žiadosti P. L. Počas samotnej voľby prostredníctvom prenosnej urny boli 7 voliči, ktorí túto možnosť využili, usmerňovaní, koho majú voliť. Na preukázanie tohto tvrdenia sťažovateľka predložila písomné výpovede predsedníčky a podpredsedu okrskovej volebnej komisie č. 9.

Podľa zistení sťažovateľky vo volebných okrskoch č. 3 a č. 4 boli nesprávne označené hlasovacie lístky uznané za platné, čo preukázala písomnými výpoveďami nezávislých pozorovateľiek, ktoré sa volieb v týchto okrskoch zúčastnili.

Sťažovateľka tiež namietala, že vo volebnom okrsku č. 10 predseda okrskovej volebnej komisie L. M. pri sčítavaní hlasov diktoval zapisovateľke iné čísla kandidátov než tie, ktoré boli skutočne zakrúžkované na hlasovacích lístkoch. Od tohto konania upustil až na základe upozornení pozorovateľky M. H., ktorej písomná výpoveď o tejto skutočnosti je súčasťou doplnenia sťažnosti sťažovateľky.

Sťažovateľka ďalej poukázala na výsledky volieb vo volebných okrskoch č. 8, 9 a č. 10, v ktorých je dominantný výskyt rómskych voličov (najmä okrskoch č. 8) a v ktorých sa výsledky v prospech odporcu výrazne odlišovali od výsledkov v ostatných okrskoch, čo vyplýva zo sťažovateľkou predložených dokumentov.

Všetky uvedené okolnosti mali podľa sťažovateľky zásadný vplyv na konečný výsledok volieb primátora, ako aj na ich celkovú platnosť.

Sťažovateľka je tiež toho názoru, že v prípade takého tesného výsledku volieb by pochybnosti týkajúce sa platnosti hlasovacích lístkov mali byť odstránené prepočítaním a posúdením všetkých odovzdaných hlasovacích lístkov ústavným súdom.

Na základe uvedeného sťažovateľka doplnila aj alternatívny petit sťažnosti, keď navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa § 63 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky ruší napadnutý výsledok volieb, a to tak, že rozhodnutie mestskej volebnej komisie zapísané v zápisnici o výsledku volieb primátora mesta Sabinov, konaných dňa 15.11.2014 v časti týkajúcej sa počtu hlasov odovzdaných pre kandidátov na primátora mesta sa zrušuje a

2. Súčasne vyhlasuje D. L. za riadne zvoleného primátora mesta Sabinov.“

Ústavný súd uznesením č. k. PL. ÚS 56/2014-13 zo 17. decembra 2014 prijal sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie.

Ústavnému súdu bolo na základe jeho výzvy doručené 30. decembra 2014 stanovisko odporcu, v ktorom odporca reagoval na argumentáciu sťažovateľky uvedenú v sťažnosti.

Odporca zo svojho pohľadu v úvode svojho stanoviska popísal priebeh dňa volieb uskutočnených 15. novembra 2014, pričom v popise okrem iného uviedol, že jediný kontakt s volebnými orgánmi mal pri realizácii svojho aktívneho volebného práva v rámci volebného okrsku č. 4 a vyhlásenie výsledku volieb očakával v kruhu rodiny a priateľov, pričom nemá dôvod predpokladať, že by voľby do orgánov samosprávy neprebegli v súlade s ústavou a príslušnými zákonmi bez akéhokoľvek porušenia aktívneho alebo pasívneho volebného práva voličov.

K argumentácii sťažovateľky, podľa ktorej vo volebných okrskoch č. 3, 4 a č. 7 pri sčítavaní hlasov boli nesprávne označené volebné lístky uznané za platné, odporca uviedol:

«Tvrdenie sťažovateľky považujem za zavádzajúce, nakoľko podľa svedeckých výpovedí svedkov P. D., predsedu okrskovej volebnej komisie (ďalej len „OVK“) č. 3 v prílohe č. 1, p. K. K., predsedníčky OVK č. 4 v prílohe č. 2 a p. L. R., podpredsedníčky OVK č. 4 v prílohe č. 3, p. J. K., predsedu OVK č. 7 v prílohe č. 4 a p. M. Č., člena OVK č. 7 v prílohe č. 5, v každom prípade, keď sa jednalo o sporný hlas, komisia pristúpila k hlasovaniu o tom, či hlas uznajú za platný alebo neplatný. Podľa ich výpovedí, tieto skutočnosti môžu potvrdiť ostatní členovia OVK. Zároveň, ako niektorí zo svedkov uviedli, pozorovatelia mohli mať dojem, že niektorý hlas je sporný, alebo neplatný, ale vzhľadom na to, že pozorovatelia sedeli väčšinou mimo stola, pri ktorom pracovala OVK, zo vzdialenosti viac ako 2 metrov, ani vizuálne nemohli posúdiť o aký dôvod neplatnosti mohlo eventuálne ísť, pritom predsedovia a podpredsedovia OVK boli okresným úradom preškolení o tom, že aj podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu, nie každé nadbytočné označenie hlasovacieho lístka spôsobuje jeho neplatnosť, preto ak napr. okrem čísla niektorého kandidáta bolo zakrúžkované aj jeho meno, takýto hlasovací lístok OVK ani nepovažovala za sporný, ale v súlade s uvedeným za platný. Aj preto nebolo nevyhnutné hlasovať o každom takto alebo podobne označenom lístku. Ustanovenie § 38 ods. 4 zákona ani presne neupravuje ako má okrsková komisia rozhodnúť, či hlasovaním, alebo sa na tom zhodne ústne komisia, formálny postup nie je upravený.

Z tvrdení sťažovateľky mi nevyplýva, v čom konkrétne vidí porušenie § 38 ods. 4 zákona. Neuvedla o aký neplatný lístok sa malo jednať, prípadne v prospech koho mal byť uznaný a v čom konkrétne bolo konanie OVK v rozpore s jej právomocou rozhodnúť o spornom hlasovacom lístku. Navyše vzhľadom na početné zastúpenie politických strán a hnutí v komisiách sa mi zdá nepravdepodobné, že by nikto takúto skutočnosť nenamietal.

Vzhľadom na uvedené považujem svedecké výpovede svedkov navrhnutých sťažovateľkou za diskutabilné, vzbudzujúce pochybnosti, čo podopierajú aj svedecké výpovede jednotlivých členov OVK v prílohe č. 1 až 5.»

K námietkam sťažovateľky týkajúcim sa usmerňovania voličov členom komisie T. D. slovne v rómskom jazyku alebo poukazovaním na konkrétne čísla kandidátov vo volebnom okrsku č. 8 odporca uviedol:

„Na objasnenie skutočností tvrdených sťažovateľkou predkladám v prílohe svedecké výpovede p. T. D., člena OVK č. 8 (príloha č. 6), p. M. D., predsedníčky OVK č. 8 (príloha č. 7) a kandidáta na poslanca do mestského zastupiteľstva a zvoleného poslanca P. L. (príloha č. 8).

Vzhľadom na priložené výpovede mám za to, že tvrdenia sťažovateľky a ňou uvedených svedkov sú z prevažnej časti (okrem jednej veci) nepravdivé. Mám za to, že sťažovateľkou tvrdené skutočnosti nie sú preukázané, a to jednak na základe výpovedí p. D. a p. D., podľa ktorých pán D. sa snažil komunikovať v rómskom jazyku minimálne, aj keď sa tomu nedalo vždy vyhnúť, rómskych voličov vzhľadom na úroveň ich vedomostí iba upozorňoval na formálny spôsob označenia hlasovacieho lístka, aktívne a prospešne sa spolupodieľal na udržaní poriadku v chodbe pred volebnou miestnosťou, vždy potom, ako použil rómsky jazyk zároveň vysvetlil komisii v slovenskom jazyku, čo povedal voličom rómskeho etnika.

... Spôsob hlasovania je upravený v § 31 zákona. Sťažovateľka napáda, že pán D. porušil § 31 ods. 1 zákona. ...

So zreteľom na uvedené ustanovenia mi nie je jasné a zrejmé, v čom konkrétne, akým konaním pána D. malo dôjsť k porušeniu ňou uvedeného ustanovenia. Sťažovateľka ani jej svedkovia predsa neuvádzajú, že pán D. hlasoval za niektorého voliča, alebo pomáhal upravovať hlasovací lístok voličovi. Pán D. je z týchto obvinení veľmi znechutený a rozčarovaný, nakoľko vzhľadom na predvolebnú rétoriku sťažovateľky takýto osobný útok nečakal, vraj ho sťažovateľka kontaktovala aj po voľbách a mal z nej pocit, že ho chcela presvedčiť, aby svedčil pred súdom v jej prospech, nakoľko však nemal čo dosvedčiť, otočila všetko proti nemu.

Zo svedeckých výpovedí spomínaných svedkov je zrejmé, že hlasovanie prebiehalo v súlade s § 31 ods. 4 zákona.“

K tvrdeniu sťažovateľky, podľa ktorého došlo v týchto voľbách k porušeniu § 32 zákona o voľbách, pretože sa v hlasovacom priestore zdržiavalo viacero osôb, odporca uviedol:

„Zo svedeckých výpovedí vyplýva, že takéto prípady nastali a predsedníčka OVK na ne reagovala. Vždy sa ukázalo, že išlo o odôvodnené prípady a tieto sa výsostne týkali iba manželov, kde jeden z manželov pomáhal druhému.

Výpoveď svedkyne p. Z. je vzhľadom na to, že bola členkou tejto komisie a počas hlasovania nemala žiadne námietky, nedôveryhodná. Otázne je pre mňa čo preukazujú výpovede M. a V. Š., nakoľko tieto nepôsobili ako členky OVK, ani ako pozorovateľky, pretože podľa výpovedi mnou navrhovaných svedkov, žiadni pozorovatelia sa priebehu hlasovania a sčítavania hlasov nezúčastnili. Z verejnej sociálnej siete F. je však zrejmé, že jedna zo slečien Š. verejne a otvorene podporovala sťažovateľku svojimi vyhláseniami na tejto stránke.“

Odporca k námietkam sťažovateľky týkajúcim sa pochybení pri hlasovaní do prenosnej volebnej schránky voličkou mimo príslušného volebného okrsku uviedol:

„Pokiaľ som vyššie uviedol, že v jednom prípade je tvrdenie sťažovateľky pravdivé, toto sa týka pochybenia pri hlasovaní do prenosnej volebnej schránky, kde jedna z voličiek hlasovala do prenosnej volebnej schránky a následne sa zistilo, že bola zapísaná do zoznamu voličov v inom územnom obvode, a to vo volebnom okrsku č. 9. Predsedníčka OVK č. 8 túto skutočnosť popísala vo svojej výpovedi, kde uviedla ako ďalej postupovala a že s jej postupom súhlasila aj p. Z., svedkyňa sťažovateľky.

Vzhľadom na to, že sa jedná o jeden hlas, pričom vzhľadom na tajnosť voľby nie je zrejmé, ktorému z kandidátov bol pridelený tento hlas, mám za to, že toto pochybenie nie je takej intenzity, že by malo spôsobilosť vyvolať pochybnosti o platnosti voľby primátora. Zároveň chcem podotknúť vzhľadom na výpoveď L., že tvrdenie sťažovateľky o tom, že hlasovanie do prenosnej volebnej schránky sa uskutočnilo na základe jeho telefonickej objednávky, vyvoláva pochybnosti o jeho pravdivosti.

Z výpovedí pána D. a pani D. a vzhľadom na to, že v tomto volebnom okrsku neboli hlásené žiadne incidenty, ani mestskej volebnej komisii, ani polícii, či už štátnej alebo

mestskej, mám za to, že priebeh voľby v tomto okrsku bol zabezpečený dostatočne a voľba prebehla dôstojne.“

K námietkam týkajúcim sa hlasovania viacerých voličov vo volebných okrskoch č. 8 a č. 9 do prenosnej volebnej urny len na základe žiadosti P. L. a usmerňovania týchto voličov pri realizácii ich aktívneho volebného práva odporca uviedol:

„Okolnosti hlasovania do prenosnej volebnej schránky vo volebnom okrsku č. 9 popisujú vo svojich výpovediach P. L. v prílohe č. 8, p. F. K., člen mestskej (miestnej) volebnej komisie v prílohe č. 9 a p. M. K., predsedníčka mestskej (miestnej) volebnej komisie v prílohe č. 10. Z výpovedí je zrejmé, že vzhľadom na dopyt predsedníčky OVK č. 9 P. Z. bolo odporúčané, aby hlasovanie do prenosnej volebnej schránky na základe žiadosti, ktorú doručil P. L., bolo dovolené. Podľa sťažovateľky konaním L. došlo k porušeniu § 31 ods. 6 zákona... Mám za to a stotožňujem sa s odporúčaním mestskej volebnej komisie, že hlasovanie do prenosnej schránky malo byť povolené, nakoľko zákon neupravuje formálny postup, ako má postupovať volič, ak chce hlasovať zo závažných dôvodov do prenosnej schránky. ... Vzhľadom na dôvody a osobné vzťahy uvedené vo výpovedi L. mám za to, že bolo v poriadku, že sa títo voliči obrátili na neho so žiadosťou, aby nahlásil potrebu voliť do prenosnej schránky. Vzhľadom na výpoveď pána K., že intervenciou jeho osoby a prítomnosťou príslušníkov mestskej polície, som presvedčený o tom, že bola zabezpečená tajnosť a regulárnosť voľby v uvedených siedmich prípadoch. Všetky tieto prípady splňali podmienky uložené § 31 ods. 6 zákona a boli opodstatnené. Zároveň bola vylúčená možnosť usmerňovania voličov koho majú voliť, nakoľko pri voličovi boli prítomní iba dvaja členovia OVK č. 9. Nie je mi zrejmé, či sťažovateľka priložila výpovede tých členov komisie, ktorí chodili s prenosnou schránkou, ale domnievam sa, že by tomu tak malo byť, nakoľko iné osoby by nemali čo svojou výpoveďou preukázať. Ak však tomu je tak, potom ich tvrdenia o usmerňovaní voličov, vzhľadom na tvrdenia mnou navrhnutých svedkov, že prítomní pri akte voľby boli iba členovia OVK č. 9 (svedkovia navrhovateľky?), odporujú v konečnom dôsledku tvrdeniam sťažovateľky, nakoľko nepredpokladám, že svedkovia sťažovateľky by mali záujem tvrdiť, že oni ovplyvňovali voličov pri hlasovaní do prenosnej volebnej schránky, keďže nikto iný pri akte hlasovania okrem nich nebol. Navyše ich tvrdenia vzbudzujú vo mne pochybnosť, že to, čo som počul, že sťažovateľka mala vopred

pripravené výpovede (nepresné, všeobecné a povrchné), ktoré dala podpísať svojim svedkom, je pravda. Tento pocit vo mne umocňuje aj výpoveď svedka I. P., ktorá bola priložená v pôvodnej sťažnosti, ale s ktorou som nebol oboznámený, ale podľa textu doplnenia sťažnosti mala preukázať údajne usmerňovanie pri hlasovaní do prenosnej volebnej schránky vo volebnom okrsku č. 9, pričom však uvedený svedok bol podpredsedom v OVK č. 10, teda nemohol mať vedomosť o tvrdených skutočnostiach, nakoľko patrila do iného okrsku a nemohol byť prítomný pri hlasovaní v okrsku č. 9.“

K argumentácii sťažovateľky, ktorou poukazovala na postup predsedu okrskovej volebnej komisie vo volebnom okrsku č. 10 Ľ. M. pri sčítavaní hlasov, odporca uviedol:

„Tieto tvrdenia sťažovateľky považujem za nepreukázané a irelevantné vzhľadom na voľbu primátora, pretože priloženými výpoveďami Ľ. M., predsedu OVK č. 10 (príloha č. 11) a J. D., člena OVK č. 10 (príloha č. 12) sa pravdivosť výpovede svedkyne p. H. spochybňuje a preukazujú sa iné skutočnosti, a to hlavne, že čítanie výsledkov pánom M., ktoré sa napáda, sa týkalo sčítavania hlasov pre voľby poslancov a nie voľby primátora, že vymenený bol na žiadosť komisie, nie pozorovateľky, a že ho nahradila iná členka komisie. Takisto svedkovia vypovedajú, že sčítavanie hlasov vo voľbách primátora prebiehalo tak, že každý hlasovací lístok posunul pán I., podpredseda OVK č. 10 všetkým členom komisie na kontrolu a vizuálne mala možnosť vykonať kontrolu aj pozorovateľka p. H., svedkyňa sťažovateľky. Zároveň sťažovateľka uvádza, že pán M. údajne počas sčítavania hlasov opustil miestnosť a telefonoval, čo popreli vo svojich výpovediach svedkovia M. a D. J., a týmto konaním mal podľa sťažovateľky porušiť § 37 ods. 3 zákona. Toto ustanovenie upravuje postup okrskovej volebnej komisie po vybratí hlasovacích lístkov z obálok a ďalšie zaobchádzanie s nimi, preto tvrdenie o údajnom telefonovaní pána M. v porovnaní so znením § 37 ods. 3 považujem za irelevantné a navyše nepreukázané.“

V závere svojho stanoviska odporca konštatoval, že vzhľadom na „svedecké výpovede“ je toho názoru, že v predmetných voľbách nedošlo k porušeniam zákona o voľbách takej intenzity, ktoré by spôsobovali neústavnosť, neplatnosť a nezákonnosť týchto volieb. Sťažovateľka podľa názoru odporcu neuniesla svoje dôkazné bremeno a predložila iba dôkazy, ktoré sú povrchné, zavádzajúce, vykonštruované, neúplné,

nepravdivé, vzájomne si odporujúce a spochybnené inými „*svedeckými výpovedami*“, ktoré on predložil v prílohe svojho stanoviska. V súvislosti s uvedeným odporca navrhol, aby ústavný súd po vykonanom dokazovaní sťažnosť sťažovateľky podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde zamietol.

II.

Právna úprava a relevantná judikatúra

Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky a volieb do orgánov územnej samosprávy. Podrobnosti konania ústavného súdu s ohľadom na voľby do orgánov územnej samosprávy sú ustanovené v § 59 až 63 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 30 ods. 1 ústavy občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 31 ústavy zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Podľa § 14 ods. 1 a 2 zákona o voľbách každá politická strana, ktorá podáva kandidátne listiny do obecného (mestského) zastupiteľstva, deleguje najneskôr 55 dní pred dňom volieb do miestnej volebnej komisie jedného člena a jedného náhradníka. Miestna volebná komisia musí mať najmenej päť členov. Ak miestna volebná komisia nie je v tomto počte vytvorená spôsobom uvedeným v odseku 1, vymenuje zostávajúcich členov starosta obce (primátor).

Podľa § 31 ods. 1 zákona o voľbách volič hlasuje osobne. Zastúpenie nie je prípustné. Členovia okrskovej volebnej komisie nesmú voličom upravovať hlasovacie lístky. Voliči predstupujú pred okrskovú volebnú komisiu a hlasujú v poradí, v akom sa dostavili do volebnej miestnosti.

Podľa § 31 ods. 4 zákona o voľbách po prevzatí obálky a hlasovacích lístkov volič vstúpi do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov. V tomto priestore volič vloží do obálky jeden hlasovací lístok pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva a jeden hlasovací lístok pre voľby starostu obce (primátora). Na hlasovacom lístku pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva zakrúžkovaním poradových čísel označí kandidátov, pre ktorých hlasuje. Volič môže zakrúžkovať najviac taký počet kandidátov, aký má byť v príslušnom volebnom obvode zvolený. Na hlasovacom lístku pre voľby starostu obce (primátora) zakrúžkovaním poradového čísla označí kandidáta, pre ktorého hlasuje.

Podľa § 31 ods. 6 zákona o voľbách volič môže požiadať zo závažných, najmä zdravotných dôvodov okrskovú volebnú komisiu o to, aby mohol hlasovať mimo volebnej miestnosti, a to len v územnom obvode volebného okrsku, pre ktorý bola okrsková volebná komisia zriadená. V takom prípade okrsková volebná komisia vyšle k voličovi dvoch svojich členov s prenosnou volebnou schránkou, hlasovacími lístkami a obálkou. Volič hlasuje tak, aby sa dodržala tajnosť hlasovania.

Podľa § 32 zákona o voľbách volič, ktorý nemôže sám upraviť hlasovací lístok pre telesnú vadu alebo preto, že nemôže čítať alebo písať, má právo vziať so sebou do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov iného voliča, aby za neho hlasovací lístok podľa jeho pokynov upravil a vložil do obálky.

Podľa § 37 ods. 2 zákona o voľbách okrsková volebná komisia vyberie obálky s hlasovacími lístkami z volebnej schránky, spočíta obálky a porovná počet obálok so záznamami v zozname voličov. Neúradné obálky komisia vylúči.

Podľa § 38 ods. 1 zákona o voľbách neplatný je hlasovací lístok, ktorý nie je na predpísanom tlačive [písm. a)], ktorý nie je upravený podľa § 31 ods. 4 [písm. b)], ak volič na hlasovacom lístku neoznačil zakrúžkovaním ani jedného kandidáta, alebo ak označil zakrúžkovaním viac kandidátov, než má byť vo volebnom obvode zvolených do obecného (mestského) zastupiteľstva, alebo neoznačil zakrúžkovaním ani jedného kandidáta na funkciu starostu obce (primátora), alebo ak zakrúžkovaním označil viac ako jedného kandidáta na takúto funkciu [písm. c)].

Podľa § 39 ods. 1 zákona o voľbách okrsková volebná komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o hlasovaní, ktorú podpíšu predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ. Dôvody odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd

- a) vyhlásiť voľby za neplatné,
- b) zrušiť napadnutý výsledok volieb,
- c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- d) sťažnosť zamietnuť.

Podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana práv zaručených čl. 30 ústavy, t. j. aktívneho a pasívneho volebného práva. Všeobecné volebné právo, ktoré je v tomto článku zaručené, znamená právo všetkých občanov v danom štáte, ktorí dosiahli istú vekovú hranicu, jednak svojím hlasom spolurozhodovať pri tvorbe zastupiteľských orgánov (aktívne volebné právo) a jednak uchádzať sa o zvolenie za člena niektorého zo zastupiteľských orgánov (pasívne volebné právo). Rovnosť volebného práva znamená zaručenie toho, aby každý z voličov i kandidátov mal rovnaké postavenie.

Podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je zase uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi so silou zákona, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy obcí (*mutatis mutandis* PL. ÚS 34/99). Zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obcí musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je

v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (mutatis mutandis PL. ÚS 21/94).

Základným interpretačným pravidlom pre zákony, ktoré bližšie upravujú výkon politických práv, je čl. 31 ústavy. Podľa tohto ustanovenia zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Toto ustanovenie ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje formovanie politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl nachádzajúca výraz predovšetkým vo voľbách je základným predpokladom fungovania demokratického štátu (PL. ÚS 19/98).

Právomoc ústavného súdu zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa však vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99). Inými slovami, každé porušenie volebného zákona nevyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel volebného zákona, ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len tak závažné porušenie volebného zákona, ktoré už sponchybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

S ohľadom na tieto zásady a kritériá ústavný súd teda posúdil, či sťažovateľkou namietané skutočnosti sú ústavne relevantným spôsobom porušením citovaných ustanovení volebného zákona.

K jednotlivým námietkam sťažovateľky

Sťažovateľka namietala, že k nezákonnému priebehu volieb primátora došlo v dôsledku toho, že:

- v priebehu volieb okrskové volebné komisie pôsobiace vo volebných okrskoch č. 3 a č. 7 pri sčítavaní hlasov nesprávne označené volebné lístky uznali za platné,

- vo volebnom okrsku č. 8 došlo k ovplyvňovaniu voličov tým, že jeden z členov komisie T. D. usmerňoval voličov v súvislosti s voľbou konkrétnych kandidátov jednak slovné v rómskom jazyku, a taktiež fyzicky na volebnom lístku ukazoval „*na jednotlivé čísla kandidátov*“, a tým, že do hlasovacieho priestoru bol umožnený prístup naraz viacerým voličom,

- vo volebných okrskoch č. 8 a č. 9 boli príslušnými okrskovými volebnými komisiami akceptované žiadosti o vykonanie hlasovania mimo volebnej miestnosti podané P. L. v zastúpení viacerých voličov, s ktorými nebol v žiadnom príbuzenskom vzťahu,

- vo volebnom okrsku č. 8 hlasovala do prenosnej volebnej schránky tohto okrsku osoba nezapísaná v zozname voličov uvedeného volebného okrsku,

- predseda okrskovej volebnej komisie č. 10 Ľ. M. pri sčítavaní hlasov diktoval zapisovateľke komisie iné čísla kandidátov než tie, ktoré boli skutočne zakrúžkované na hlasovacích lístkoch.

K námietke sťažovateľky týkajúcej sa nesprávnosti, resp. nezákonného rozhodovania okrskových volebných komisií vo veci platnosti/neplatnosti hlasovacích lístkov vo volebných okrskoch č. 3 a č. 7, zaujal stanovisko odporca vo svojom stanovisku z 30. decembra 2014.

V záujme preukázania uvedených tvrdení sťažovateľka predložila ústavnému súdu listinné dôkazy obsahujúce vyhlásenia Ľ. M. a E. M.

Z obsahu vyhlásenia Ľ. M. obsiahnutého v listinnom dôkaze predloženom sťažovateľkou vyplýva, že vo voľbách vykonávala funkciu pozorovateľky vo volebnom

okrsku č. 3, zúčastnila sa sčítavania hlasov, ktorého priebeh popísala vo svojom vyhlásení, a v súvislosti s ním poukázala v bode 2 svojho vyhlásenia na to, že podľa nej *„nesprávne označený volebný lístok na primátora, na ktorom bolo zakrúžkované celé meno kandidáta, bol uznaný za platný“*, pričom išlo o hlasovací lístok, na ktorom bol zakrúžkovaný odporca, a v bode 3 svojej výpovede zvýraznila skutočnosť, že počas sčítavania hlasovacích lístkov mali členovia okrskovej volebnej komisie v rukách pero, čím podľa nej *„vzniká podozrenie, že mohli s lístkami manipulovať“*.

Z listinného dôkazu obsahujúceho vyhlásenie E. M. vyplýva, že vo voľbách bola pozorovateľkou pri sčítaní hlasov vo volebnom okrsku č. 7, zúčastnila sa sčítavania hlasov a v bode 2 svojho vyhlásenia poukázala na to, že v jeho priebehu sa *„vyskytol volebný lístok na primátora, na ktorom bolo zakrúžkované číslo kandidáta a zároveň zakrúžkované aj celé meno kandidáta“*, ktorý bol touto komisiou po telefonickej porade s mestskou volebnou komisiou mesta Sabinov nesprávne uznaný za platný.

Odporca uviedol, že uvedené tvrdenia sťažovateľky považuje za zavádzajúce, a k svojmu stanovisku z 30. decembra 2014 doložil listinné dôkazy obsahujúce vyhlásenia P. D., J. K. a M. Č.

P. D. v uvedenom vyhlásení v listinnom dôkaze predloženom odporcom uviedol, že vo voľbách zastával funkciu predsedu okrskovej volebnej komisie č. 3. Pri sčítaní hlasov v tomto volebnom obvode sa vyskytol jeden hlasovací lístok pre voľby primátora, ktorý nebol *„jednoznačne upravený“*, a predpokladá, že E. M. poukazuje vo svojom vyhlásení na tento hlasovací lístok, hoci vzhľadom na vzdialenosť, v ktorej sedela, ho nemohla vidieť, mohla iba počuť diskusiu členov volebnej komisie o jeho platnosti. Uvedený hlasovací lístok *„bol označený takým spôsobom, že okrem čísla kandidáta bolo zakrúžkované aj celé jeho meno“*. Keďže *„nebolo sporné, komu chcel volič dať hlas“*, členovia okrskovej volebnej komisie po krátkej porade uznali tento hlasovací lístok za platný.

Z vyhlásenia obsiahnutého v listinnom dôkaze J. K. vyplýva, že vo voľbách bol predsedom okrskovej volebnej komisie č. 7, a vo vzťahu k priebehu sčítania hlasov

uvedenou komisiou uviedol, že „*má pocit*“, že 7 hlasovacích lístkov vyhodnotili v komisii ako neplatné, a s ohľadom na časový odstup pripustil, že sa v uvedenom čísle môže myliť. Členovia okrskovej volebnej komisie hlasovali podľa neho len o platnosti/neplatnosti jedného hlasovacieho lístka pre voľby primátora, na ktorom bol zakrúžkovaný „*iba jeden kandidát, ale krížok nebol absolútne dokonalý, zrejme ho robila staršia osoba, lebo písmo bolo také trasľavé*“, pričom meno tohto kandidáta s ohľadom na časový odstup si už nepamätá. Keďže jedna členka okrskovej volebnej komisie vyslovila pochybnosť o tom, či takýto lístok je platný, na základe jeho rozhodnutia ako predsedu uvedenej komisie sa uskutočnilo hlasovanie, v ktorom členovia tejto komisie jednoznačne posúdili uvedený hlasovací lístok ako platný.

M. Č. vo vyhlásení obsiahnutom v predložennom listinnom dôkaze uviedol, že bol členom okrskovej volebnej komisie č. 7, a vo vzťahu k priebehu sčítavania hlasovacích lístkov touto komisiou uviedol, že si počet hlasovacích lístkov vyhodnotených v tejto komisii ako neplatné nepamätá. Podľa neho v okrskovej volebnej komisii č. 7 nastal iba jeden prípad, v ktorom táto komisia hlasovala o platnosti hlasovacieho lístka pre voľby primátora, išlo o hlasovací lístok, na ktorom bol zakrúžkovaný „*iba jeden kandidát*“, avšak podľa neho je možné len „*ťažko si už spomenúť, čo presne tam bolo, že sme považovali tento lístok za sporný*“, a taktiež nevedel uviesť meno kandidáta, ktorý bol na ňom zakrúžkovaný. Na základe pochybnosti vyslovenej jednou členkou komisie o platnosti tohto hlasovacieho lístka hlasovali členovia okrskovej volebnej komisie, pričom „*rozhodnutie komisie bolo jednohlasné*“ a hlasovací lístok bol uznaný za platný.

Vo svojom vyhlásení obsiahnutom v listinnom dôkaze A. Z. uviedla, že vo voľbách bola členkou okrskovej volebnej komisie č. 8, a vo vzťahu k priebehu sčítavania hlasovacích lístkov v bode 4 svojej výpovede uviedla, že predsedníčka ich komisie, pokiaľ išlo o platnosť/neplatnosť podľa nej nesprávne označeného hlasovacieho lístka, sa telefonicky radila s predsedom volebnej komisie č. 4.

V súvislosti s touto argumentáciou sťažovateľka navrhla ústavnému súdu vykonanie dôkazu prepočítaním hlasovacích lístkov vo volebných okrskoch č. 3, 7, 8, 9 a č. 10, t. j.

vo všetkých volebných okrskoch, v ktorých podľa jej argumentácie došlo k porušeniu zákona o voľbách.

Za účasti sudkyne ústavného súdu bola volebná dokumentácia súvisiaca s námietkami sťažovateľky a týkajúca sa volebných okrskov č. 3, 7, 8, 9 a č. 10 otvorená a prekontrolovaná v časti volieb primátora. O tomto úkone bola ústavným súdom spísaná zápisnica z kontroly volebnej dokumentácie.

Ústavným súdom bolo zistené, že počty platných i neplatných hlasov odovzdaných v prospech sťažovateľky a odporcu vo volebných okrskoch č. 3 a č. 9 korešpondujú s počtami uvedenými v zápisniciach o výsledku volieb z týchto volebných okrskov. Napriek tomu, že ústavným súdom bola zistená určitá nepresnosť pri sčítaní hlasov volebnými okrskovými komisiami č. 7, 8 a č. 10, ústavný súd konštatuje, že uvedená nepresnosť nemala vplyv na vzniknutý rozdiel medzi počtom hlasov získaných odporcom a sťažovateľkou, a preto táto skutočnosť sama osebe volebný výsledok zmeniť nemohla. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka svoje tvrdenia podporujúce uvedenú argumentáciu dostatočne nepreukázala.

S ohľadom na vykonanie dôkazu sčítaním hlasov vo volebných okrskoch č. 3, 7, 8, 9 a č. 10 už ústavný súd nepovažoval za potrebné osobitne vyhodnocovať jednotlivé listinné dôkazy predložené účastníkmi konania týkajúce sa spôsobu vyhodnocovania hlasov jednotlivými okrskovými komisiami.

Sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu v doplnení sťažnosti z 11. decembra 2014 navrhla „*dokazovanie v rozsahu prepočítania a posúdenia všetkých hlasovacích lístkov, ktoré boli vo voľbách 15. 11. 2014 odovzdané*“, t. j. vykonanie prepočítania hlasovacích lístkov pre voľby primátora vo všetkých volebných okrskoch, avšak neuviedla žiadnu relevantnú okolnosť, resp. skutočnosť, ktorá by spochybnila správnosť sčítania hlasovacích lístkov zostávajúcimi okrskovými volebnými komisiami. Ústavný súd preto v uvedenej fáze konania nepovažoval za potrebné vykonať ňou navrhnutý dôkaz.

Odporca ústavnému súdu predložil ako listinné dôkazy aj vyhlásenia K. K. (predsedníčky okrskovej volebnej komisie č. 4) a L. R. (podpredsedníčky tejto komisie) zrejme v dôsledku sťažovateľkou mylného označenia volebného okrsku č. 4 na strane 2 v doplnení jej sťažnosti. Skutočnosť, že v danom prípade ide o zrejmu nesprávnosť pri písaní, vyplýva priamo z obsahu doplnenia sťažnosti, predovšetkým z navrhovaného dôkazu k tejto časti argumentácie, ktorým sťažovateľka navrhla vypočúť E. M., ktorá avšak bola pozorovateľkou okrskovej volebnej komisie č. 7. V súvislosti s uvedeným ústavný súd nepovažoval za potrebné uvedené vyhlásenia osobitne vyhodnocovať.

Sťažovateľka argumentovala tým, že vo volebnom okrsku č. 8 došlo k ovplyvňovaniu voličov jedným z členov okrskovej volebnej komisie T. D. slovnou v rómskom jazyku a fyzicky ukazovaním poradového čísla kandidátov na hlasovacom lístku, taktiež namietala, že uvedená komisia umožnila, aby do hlasovacieho priestoru mali prístup naraz viacerí voliči. Svoje tvrdenia sťažovateľka podložila listinnými dôkazmi obsahujúcimi vyhlásenia A. Z., V. Š. a M. Š.

Z obsahu vyhlásenia A. Z. (členky okrskovej volebnej komisie č. 8) vyplýva, že podľa jej vnímania člen ich komisie T. D. „*usmerňoval voličov ukázaním na číslo kandidáta na volebnom lístku, koho majú voliť. Rozprávali sa aj v rómskym jazykom, ktorým im hovoril čísla kandidátov.*“. Taktiež poukázala v bode 2 svojho vyhlásenia na to, že „*niektorí rómski občania*“ nerešpektovali pokyny okrskovej volebnej komisie a za plentu chodili po dvoch, niekedy až troch, tvrdiac, že nevedia čítať, a tam „*boli usmerňovaní, koho majú voliť*“.

Ústavnému súdu boli predložené aj dva listinné dôkazy obsahujúce vyhlásenia identického obsahu M. Š. a V. Š., ktoré volili vo volebnom okrsku č. 8, a v obsahu svojich vyhlásení uviedli, že vo volebnej miestnosti videli ako člen okrskovej volebnej komisie T. D. usmerňoval troch rómskych voličov, a to tak, že „*im priamo ukázal na číslo 5, ktoré mal kandidát P. M., aby volili jeho*“, pričom za plentu následne išli dvaja z nich, „*a tam sa ešte usmerňovali, koho majú voliť*“.

Odporca v súvislosti s uvedenou argumentáciou predložil ústavnému súdu listinné dôkazy obsahujúce vyhlásenia T. D. a M. D.

T. D. vo svojom vyhlásení obsiahnutom v listinnom dôkaze predloženým odporcom uviedol, že vo voľbách bol členom okrskovej volebnej komisie č. 8. O sťažovateľkou tvrdenom usmerňovaní rómskych voličov jeho osobou uviedol, že *„to nie je pravda“*, a priebeh hlasovania vo volebnej miestnosti popísal takto: *„... najprv volič išiel k členom komisie, ktorí mali zoznam, potom volič dostal hlasovacie lístky a bol upozornený, že sa krúžkuje 1 kandidát na primátora a 4 na poslancov. Ja som sedel posledný a ja som voličom iba prízvukoval, že sa krúžkuje nie krížikuje, lebo mnohí sa na to pýtali. Snažil som sa minimálne rozprávať v rómskom jazyku, ale niekedy sa tomu nedalo vyhnúť, lebo nie všetci Rómovia dobre rozumejú slovensky.“* Z jeho vyhlásenia taktiež vyplýva, že za plentu chodilo viac ľudí *„iba v prípadoch, že išlo o manželov, nie o cudzích, a komisia dovolila tak hlasovať len vtedy, ak povedali, že jeden z nich nevidí dobre, alebo nevie čítať“*.

M. D. (predsedníčka okrskovej volebnej komisie č. 8) vo svojom vyhlásení uviedla, že tvrdenie o usmerňovaní voličov T. D. ako členom okrskovej volebnej komisie č. 8 *„nie je pravdivé“*, a zároveň jeho správanie vo volebnej miestnosti popísala takto: *„P. D. sedel na konci stola a voličom iba prízvukoval, že sa krúžkuje, nie krížikuje, lebo mnohí sa na to pýtali. Snažil sa minimálne rozprávať v rómskom jazyku. Ak aj niečo povedal v rómskom jazyku, tak hneď na to sa obrátil k členom komisie a oznámil, že iba povedal, že majú robiť krúžky nie krížiky.“* Vo vzťahu k tvrdeniu o účasti viacerých osôb pri hlasovaní za plentou M. D. uviedla, že ide o *„nepravdivé tvrdenie“*. Podľa nej sa vo voľbách vyskytli len *„prípady, keď staršie osoby chceli ísť do priestoru spoločne“*, na čo ona ako predsedníčka tejto komisie zareagovala tak, že nemôžu, avšak po zistení, že ide o manželov, z ktorých jeden dobre nevidel alebo nevedel čítať, bol prístup do hlasovacieho priestoru druhému z manželov umožnený.

Tvrdenia uvedené v listinných dôkazoch predložených sťažovateľkou o usmerňovaní voličov vo volebnej miestnosti sú protichodné s tvrdeniami uvedenými v obsahu listinných

dôkazov odporcu. Odporca výpovednú hodnotu vyhlásení V. a M. Š. navyše spochybnil poukazom na skutočnosť, že jedna z nich na verejnej sieti F. otvorene a verejne podporovala sťažovateľku svojimi príspevkami. A. Z. bola členkou okrskovej volebnej komisie č. 8 a svoje vnímanie správania T. D. vo volebnej miestnosti mala nielen možnosť, ale i povinnosť namietat' priamo vo volebnej miestnosti počas volieb pred predsedníčkou okrskovej volebnej komisie č. 8 alebo ďalšími členmi tejto komisie, pričom v prípade neuskutočnenia nápravy mohla taktiež prezentovať uvedené skutočnosti svedčiace podľa nej o ovplyvnení výsledkov volieb ako dôvod odmietnutia podpísania zápisnice o výsledku volieb. Takýto postup však A. Z. nezvolila. Zápisnica o výsledku volieb vo volebnom okrsku č. 8 bola podpísaná všetkými členmi príslušnej okrskovej volebnej komisie a nie sú v nej uvedené žiadne námietky ktoréhokoľvek z členov okrskovej volebnej komisie k výsledku alebo priebehu volieb. Vzhľadom na uvedené ústavný súd z uvedených listinných dôkazov nepovažoval za preukázané, že vo volebnej miestnosti došlo k sugestívnemu či priamemu ovplyvňovaniu voličov jedným z členov okrskovej volebnej komisie č. 8.

Z uvedených listinných dôkazov predložených sťažovateľkou i odporcom je jednoznačne preukázané, že počas volieb sa vo volebnom okrsku č. 8 vyskytli prípady, v ktorých bolo umožnené voličovi využiť pomoc iného voliča pri úprave hlasovacieho lístka. Usmerňovanie voliča za plentou, resp. v hlasovacom priestore, ktoré vnímali V. Š. a M. Š., je v takýchto prípadoch logické, keďže samotné hlasovanie je vykonávané sprostredkované, a navyše v tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že v záujme realizácie aktívneho volebného práva čo najširším okruhom voličov s takouto situáciou počíta aj samotný zákon o voľbách vo svojom § 32.

Sťažovateľka taktiež v rámci doplnenia sťažnosti uviedla, že „vo volebnom okrsku č. 8, v ktorom bol dominantný výskyt rómsky občanov, sa výsledky v prospech odporcu výrazne odlišovali od výsledkov v ostatných okrskoch“.

Podľa predložených zápisníc o výsledku hlasovania jednotlivých okrskových volebných komisií ústavný súd zistil, že rozdiel hlasov získaných sťažovateľkou a odporcom v jednotlivých volebných okrskoch bol takýto:

- volebný okrskok č. 1 – 78 hlasov v prospech sťažovateľky,
- volebný okrskok č. 2 – 9 hlasov v prospech odporcu,
- volebný okrskok č. 3 – 4 hlasy v prospech odporcu,
- volebný okrskok č. 4 – 21 hlasov v prospech odporcu,
- volebný okrskok č. 5 – 4 hlasy v prospech sťažovateľky,
- volebný okrskok č. 6 – 18 hlasov v prospech odporcu,
- volebný okrskok č. 7 – 19 hlasov v prospech sťažovateľky,
- volebný okrskok č. 8 – 31 hlasov v prospech odporcu,
- volebný okrskok č. 9 – 26 hlasov v prospech odporcu,
- volebný okrskok č. 10 – 18 hlasov v prospech odporcu.

Prehľad rozdielov medzi počtom hlasov získaných sťažovateľkou a odporcom v jednotlivých volebných okrskoch podľa ústavného súdu nepotvrďuje tvrdenie sťažovateľky o výraznom rozdielne volebného výsledku vo volebnom obvode č. 8 oproti zostávajúcim volebným obvodom.

V súvislosti so všetkými uvedenými dôvodmi ústavný súd považoval uvedenú argumentáciu sťažovateľky za nepreukázanú a právne irelevantnú.

Sťažovateľka ďalej namietala, že k ovplyvneniu volieb došlo v dôsledku toho, že vo volebných okrskoch č. 8 a č. 9 podal žiadosti o hlasovanie mimo volebnej miestnosti P. L. (kandidát na poslanca mestského zastupiteľstva) v mene viacerých voličov, ktorí s ním nie sú v žiadnom príbuzenskom vzťahu, a taktiež namietala skutočnosť, že podľa jej vedomosti do prenosnej volebnej schránky volebného okrsku č. 8 hlasovala aj osoba, ktorá nebola zapísaná v zozname voličov daného volebného okrsku.

Z obsahu vyhlásenia A. Z. (členky okrskovej volebnej komisie č. 8) obsiahnutého v listinnom dôkaze predloženom sťažovateľom vyplýva, že na základe žiadosti o vykonanie voľby mimo volebnej miestnosti podanej P. L. v zastúpení 4 voličov predsedníčka ich okrskovej volebnej komisie M. D. spolu s T. D. ako členom tejto komisie boli s prenosnou volebnou schránkou v mieste bydliska týchto voličov, ktorých mená nepozná, avšak

sťažovateľka prostredníctvom T. D. zistila, že išlo o K. D., D. K., J. K. a ešte jedného voliča, ktorého meno sa nepodarilo zistiť. Po návrate do volebnej miestnosti predsedníčka okrskovej volebnej komisie (M. D) chcela mená voličov, ktorí odhlasovali do prenosnej volebnej schránky, vyznačiť aj v zozname voličov volebného okrsku č. 8, pritom ale zistila, že jedna volička, ktorá pri sebe nemala občiansky preukaz a volila do prenosnej volebnej schránky, sa v tomto zozname voličov nenachádza. Predsedníčka okrskovej volebnej komisie (M. D.) túto vzniknutú situáciu riešila tak, že *„v zozname voličov označila meno inej voličky, ktorá voliť nebola“*. Následne sa členovia okrskovej volebnej komisie č. 8 *„dohodli, že o tom nebudú hovoriť“*. Ako dôvod, prečo tieto skutočnosti uviedla vo svojom vyhlásení v konaní pred ústavným súdom, A. Z. uviedla, že ju to po oznámení výsledku volieb natoľko mrzelo, že sa *„rozhodla toto svedectvo podať“*.

Vo vyhlásení obsiahnutom v listinnom dôkaze predloženom odporcom T. D. (člen okrskovej volebnej komisie č. 8) uviedol, že spolu s predsedníčkou okrskovej volebnej komisie č. 8 M. D. išli na základe telefonicky podanej žiadosti od P. L. za 3 voličmi, ktorí sa nemohli pohybovať. V každej miestnosti, v ktorej títo voliči do prenosnej volebnej schránky hlasovali, boli vždy prítomní iba volič, on (T. D.) a M. D., pričom pri hlasovaní voliča bol on vždy otočený chrbtom, voľba bola tajná a nevie, koho títo voliči volili.

M. D. vo svojom vyhlásení obsiahnutom v listinnom dôkaze predloženom odporcom uviedla, že ako predsedníčka okrskovej volebnej komisie č. 8 išla spolu s ďalším členom tejto komisie T. D. s prenosnou volebnou urnou za 3 voličmi na základe žiadosti P. L., ktorú vyhodnotili ako opodstatnenú, pretože každý z týchto voličov mal zdravotné problémy, pre ktoré nemohli ísť osobne hlasovať do volebnej miestnosti. Pri hlasovaní boli v príslušnej miestnosti prítomní iba volič, ona a pán T. D. Počas *„aktu hlasovania“* vykonávaného voličom osobne sa v chodbe alebo vo dverách ona a T. D. rozprávali s iným členom rodiny voliča, aby zabezpečili tajnosť hlasovania, a preto ani nevie, koho títo voliči volili. Následne M. D. uviedla, že počas realizácie hlasovania mimo volebnej miestnosti nastal *„jeden prípad, že keď sme boli u jednej voličky, tak nás žiadala aj jej dcéra, ktorá bola tehotná, či môže do prenosnej urny tiež voliť. Vysvetlila som jej, že to nie je možné, lebo nás volali k 3 voličom a máme iba taký počet hlasovacích lístkov, koľko sa vydáva 3 voličom, teda*

spolu 6 (3 pre voľbu primátora a 3 pre voľbu poslancov). Ja som si údaje všetkých, ktorí volili, opísala na papier a keď som sa vrátila, tak som zakrúžkovala dvoch voličov do zoznamu voličov volebného okrsku č. 8. Nesedela mi však práve tá volička, ktorej tehotná dcéra nás žiadala o hlasovanie do urny, pretože nebola v zozname voličov nášho okrsku. Jej tehotná dcéra však v zozname voličov bola. Preto som zvolala všetkých členov komisie, kde som ich oboznámila s touto skutočnosťou a spýtala sa, či súhlasia, aby sme zakrúžkovali v zozname, že volila tá tehotná dcéra, ktorá mala záujem voliť. Všetci súhlasili, aj p. Z., svedkyňa sťažovateľky. Keby malo ísť o nejaký úmysel ovplyvniť voľby, tak chcem zdôrazniť, že by som asi o tejto skutočnosti neinformovala komisiu, ale mohla som zakrúžkovať akéhokoľvek voliča, čo som ale neurobila, lebo mi to nedovolí svedomie.“.

P. L. vo vyhlásení obsiahnutom v listinnom dôkaze predloženom odporcom uviedol, že vo voľbách kandidoval za poslanca mestského zastupiteľstva v Sabinove za Stranu rómskej koalície s ohľadom na svoje dobré vzťahy s členmi rómskej komunity získané počas šesťročnej práce koordinátora malých obecných služieb v Sabinove. Práve pre uvedené vzťahy bol zo strany viacerých voličov oslovený, aby požiadal predsedov príslušných okrskových volebných komisií, aby im bolo umožnené hlasovať do prenosnej volebnej schránky z dôvodu ich zdravotných postihnutí, „napr. skleróza multiplex u pani K., alebo u pána K., ktorý ma 3 bypassy srdca, u O. A. ide o 15 rokov invalidného dôchodcu, jeho manželka je silná diabetická s vysokým krvným tlakom“. P. L. v uvedenom vyhlásení uviedol, že počas svojho hlasovania vo volebnej miestnosti volebného okrsku č. 8 požiadal M. D. (predsedníčku okrskovej komisie č. 8) o jej telefónne číslo, ktoré následne poskytol voličom, ktorí mali záujem voliť do prenosnej volebnej schránky, a títo voliči ju následne kontaktovali. Samotného hlasovania do prenosnej volebnej schránky sa P. L. nezúčastnil.

Okolnosti priebehu volieb vo volebnom okrsku č. 9 P. L. popísal tak, že v tomto okrsku predsedníčke okrskovej volebnej komisie č. 9 Z. P. odovzdal na žiadosť viacerých voličov lístok s ich menami a zároveň ju požiadal o vykonanie hlasovania mimo volebnej miestnosti. P. L. vo vyhlásení uviedol, že má vedomosť, že predsedníčka okrskovej volebnej komisie č. 9 následne kontaktovala mestskú volebnú komisiu a mestskú políciu a hlasovanie do prenosnej volebnej schránky bolo vykonané, avšak on sám sa ho osobne nezúčastnil.

Sťažovateľka predložila ústavnému súdu aj listinný dôkaz nazvaný ako „*Záznam zo svedeckej výpovede predsedníčky okrskovej volebnej komisie vo volebnom okrsku č. 9, Svedok: Z. P...*“, ktorý ale nebol opatrený podpisom. Z obsahu tejto listiny vyplýva, že Z. P. zastávala vo voľbách funkciu predsedníčky okrskovej volebnej komisie č. 9 a počas volieb bola svedkom toho, ako jej osobne P. L. predložil zoznam s 13 menami rómskych občanov a zároveň v ich mene požiadal o vykonanie hlasovania mimo volebnej miestnosti. Keďže s uvedenými voličmi nebol v príbuzenskom vzťahu a ich príbuzní, ktorí boli voliť rovnakú požiadavku nevzniesli, jeho požiadavku najprv odmietla, avšak on na svojej požiadavke trval. Z. P. sa potom o celej záležitosti radila s členmi okrskovej volebnej komisie č. 10 a následne pri kontrole uvedeného zoznamu mien zistila, že vo volebnom okrsku č. 9 je z neho evidovaných len 7 voličov, pričom zostávajúci voliči patrili do iného volebného okrsku. Po konzultácii celej záležitosti s mestskou volebnou komisiou si vyžiadala sprievod mestskej polície, ktorá pre ňu prišla, a spolu s členkou mestskej volebnej komisie, ktorej meno nepozná, ako aj s členkou okrskovej volebnej komisie č. 9 M. H. išli s prenosnou volebnou schránkou do miestnej osady, kde odvolili 7 voliči, ktorí sa pri krúžkovaní hlasovacieho lístka pre primátora pýtali na číslo 5, ktoré mal odporca, a pri krúžkovaní hlasovacieho lístka na poslanca mestského zastupiteľstva sa pýtali na číslo 9, ktoré mal P. L., z čoho podľa Z. P. „*bolo evidentné, že voliči boli jasne usmernení, koho majú voliť*“. K tejto výpovedi bola pripojená výpoveď sťažovateľky, v ktorej odôvodňuje nepodpísanie uvedenej listiny Z. P. z obavy o poškodenie jej rodiny v ich podnikateľských zámeroch zo strany odporcu, a zároveň čestne vyhlasuje, že Z. P. jej uvedené údaje poskytla a súhlasila s tým, aby ich uviedla pri podaní sťažnosti ústavnému súdu.

P. I. vo svojom vyhlásení obsiahnutom v listinnom dôkaze predloženom sťažovateľkou uviedol, že vo voľbách bol podpredsedom okrskovej volebnej komisie č. 10 a počas volieb videl, ako k volebnej miestnosti volebného okrsku č. 9 prišiel P. L., ktorého na chodbe čakal T. H., a následne žiadal o vykonanie hlasovania mimo volebnej miestnosti pre voličov, ktorých mená mal zapísané v notese. Predsedníčka okrskovej volebnej komisie č. 9 sa následne s členmi jeho komisie radila o tejto žiadosti. Neskôr P. I. videl, že prišlo auto mestskej polície s dvomi príslušníkmi a F. K., ktorý bol členom mestskej volebnej

komisie, a Z. P. spolu s ďalšou členkou okrskovej volebnej komisie č. 10 (správne malo byť č. 9, pozn.) nasadli do toho auta a odišli za voličmi.

F. K. vo vyhlásení obsiahnutom v listinnom dôkaze predloženom odporcom uviedol, že Z. P. (predsedníčka okrskovej volebnej komisie č. 9) v neskorších podvečerných hodinách telefonicky konzultovala žiadosť o vykonanie hlasovania mimo volebnej miestnosti podanú P. L. za viacerých voličov s predsedníčkou mestskej volebnej komisie mesta Sabinov, ktorá ju usmernila, aby hlasovanie týmto voličom umožnila, a zároveň v záujme vylúčenia akéhokoľvek podozrenia z nezákonnosti priebehu volieb jej oznámila, že okrem dvoch členov tejto komisie ich s prenosnou volebnou urnou bude sprevádzať aj on (F. K.). F. K. spolu s dvomi príslušníkmi mestskej polície (J. F. a M. B.) a dvoma členkami okrskovej volebnej komisie č. 9 navštívili viacerých voličov, z ktorých jedna volička bola slepá, a z tohto dôvodu jej pri vyplňaní hlasovacieho lístka pomáhala dcéra, a zostávajúci voliči uvádzali, že majú rôzne zdravotné dôvody, pre ktoré nemôžu chodiť a podobne. Uvedené dôvody nebolo možné členmi tejto komisie preveriť, a preto boli všetky žiadosti vyhodnotené ako opodstatnené. K priebehu hlasovania F. K. uviedol, že príslušníci mestskej polície zabezpečovali verejný poriadok pred domom na ulici, on sám stál v chodbe a P. L., ktorý bol tiež prítomný v dome, vykázal von. V miestnosti, kde jednotliví voliči hlasovali do prenosnej volebnej schránky, boli spravidla prítomní iba volič a dvaja členovia okrskovej volebnej komisie č. 9 s výnimkou prípadu slepej voličky, keď bola v miestnosti prítomná aj jej dcéra, ktorá jej pomáhala, a v dvoch prípadoch voličov išlo o manželov, takže prítomní v miestnosti boli obaja, čím bola zabezpečená tajnosť hlasovania.

Z vyhlásenia M. K. obsiahnutého v listinnom dôkaze predloženom odporcom vyplýva, že vo voľbách zastávala funkciu predsedníčky mestskej volebnej komisie mesta Sabinov, a v súvislosti s argumentáciou sťažovateľky uviedla, že v neskorších podvečerných hodinách zavolała mestskej volebnej komisii mesta Sabinov predsedníčka okrskovej volebnej komisie č. 9 v súvislosti s požiadavkou P. L. o umožnenie hlasovania do prenosnej volebnej schránky vybraným voličom. Na túto požiadavku M. K. odporučila predsedníčke okrskovej volebnej komisie č. 9 umožniť hlasovanie do prenosnej volebnej schránky a aby sa vylúčilo podozrenie, že by hlasovanie nebolo v súlade so zákonom,

zároveň rozhodla, že dvoch členov uvedenej okrskovej volebnej komisie bude sprevádzať aj člen mestskej volebnej komisie mesta Sabinov F. K.

Vo vzťahu k priebehu volieb M. K. v závere svojho vyhlásenia uviedla: *„Ešte chcem uviesť, že počas volieb nebol mestskej volebnej komisii nahlásený žiadny podnet, ktorý by naznačoval porušenie volebného zákona a voľby prebehli regulárne. Mestská volebná komisia v priebehu volieb v skupinách navštívila všetky volebné miestnosti, v ktorých prebiehalo hlasovania za účelom kontroly a zistila, že voľby prebiehajú pokojne, dôstojne a s činnosťou okrskových komisii bolo konštatovaná spokojnosť.“*

Z predložených listinných dôkazov považoval ústavný súd za preukázané, že vo volebných okrskoch č. 8 a č. 9 P. L. podal za viacerých voličov žiadosť o hlasovanie mimo volebnej miestnosti. Zákon o voľbách v § 31 ods. 6 neurčuje ani formu, ktorou má volič takúto žiadosť podať, a rovnako ani prípustnosť zastúpenia inou osobou v prípade podania takejto žiadosti, avšak v súlade so záujmom na umožnení realizácie aktívneho volebného práva každému voličovi možno extenzívny výklad tohto ustanovenia použitý jednotlivými okrskovými komisiami považovať za správny. V jednotlivých vyhláseniach obsiahnutých v listinných dôkazoch predložených sťažovateľkou sú priamo vyslovené, prípadne naznačené závery, ktoré podporujú argumentáciu sťažovateľky o tom, že uvedeným postupom (umožnením hlasovania do prenosnej volebnej schránky na základe žiadosti P. L.) došlo k ovplyvňovaniu voličov počas volieb. Uvedené závery sú ale zjavne získané len na základe dedukcie hodnotením správania voličov pri hlasovaní v spojení so skutočnosťou, že žiadosť za nich podal P. L. ako kandidát na poslanca mestského zastupiteľstva. Avšak usmerňovanie voličov svojimi zmyslami osoby, ktorých vyhlásenia ako listinný dôkaz predložila sťažovateľka, priamo nevnímali, a preto ani ich vyhlásenia v tejto časti ústavný súd nemohol vziať do úvahy. K vyhláseniu Z. P. je potrebné uviesť, že toto vyhlásenie ústavný súd nemohol akceptovať, keďže ako predsedníčka okrskovej volebnej komisie č. 9 mala sama možnosť svoje výhrady k priebehu volieb uviesť aj do zápisnice o výsledku volieb, ktorú ona sama podpísala bez akýchkoľvek výhrad. Ovplyvňovanie voličov nepotvrdil napokon ani člen mestskej volebnej komisie, ktorý sa taktiež zúčastnil hlasovania do prenosnej volebnej schránky, a vo svojom vyhlásení neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by aspoň naznačovali uvedené tvrdenia.

Podľa § 31 ods. 6 zákona o voľbách môže volič hlasovať do prenosnej volebnej schránky v územnom obvode volebného okrsku, pre ktorý bola okrsková volebná komisia zriadená. Z vyhlásení A. Z. a M. D. obsiahnutých v listinných dôkazoch predložených sťažovateľkou a odporcom považuje ústavný súd za preukázané, že vo volebnom obvode č. 8 došlo k porušeniu § 31 ods. 6 zákona o voľbách tým, že členovia okrskovej volebnej komisie č. 8 umožnili hlasovanie do prenosnej volebnej schránky pre volebný okrsk č. 8 voličke, ktorá patrila do iného volebného obvodu, a následne v rámci zoznamu voličov zaznačili hlasovanie príbuznej uvedenej voličky, ktorá síce patrila do uvedeného okrsku, avšak volieb sa nezúčastnila. V dôsledku uvedeného sú výsledky sčítania hlasov spochybnené o jeden hlas, ktorý mohol byť odovzdaný ktorémukolvek z kandidátov na primátora. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že ani prípadný vplyv tohto hlasu na rozdiel medzi počtom hlasov odovzdaných pre sťažovateľku a odporcu vo voľbách primátora by konečný volebný výsledok týchto volieb nemohol zvrátiť, resp. ovplyvniť.

Sťažovateľka taktiež namietala, že vo volebnom okrsku č. 10 predseda okrskovej volebnej komisie Ľ. M. pri sčítavaní hlasov diktoval zapisovateľke iné čísla kandidátov než tie, ktoré boli skutočne zakrúžkované na hlasovacích lístkoch, a od tohto konania upustil až na základe upozornenia pozorovateľky M. H.

M. H. vo vyhlásení obsiahnutom v listinnom dôkaze predloženom sťažovateľkou uviedla, že vo voľbách bola pozorovateľkou vo volebnom obvode č. 10 a zúčastnila sa tu aj na sčítavaní hlasov v tejto komisii, a považovala za potrebné poukázať na to, že manželka Ľ. M., ktorý bol predsedom okrskovej volebnej komisie č. 10, A. M. kandidovala vo voľbách za poslankyňu mestského zastupiteľstva v koalícii S. podporujúcej odporcu ako kandidáta na primátora v tomto volebnom obvode, pričom táto skutočnosť sama osebe podľa nej „zakladá podozrenie z ovplyvňovania voličov“.

M. H. vo svojom vyhlásení taktiež poukázala na to, že Ľ. M. sa pred začiatkom sčítavania lístkov nezdržiaval vo volebnej miestnosti, ale chodil po chodbe medzi okrskom č. 9 a č. 10 a telefonoval aj po skončení sčítavania hlasovacích lístkov priamo vo volebnej miestnosti. V bode 3 svojho vyhlásenia M. H. uviedla: „*Počas sčítavania hlasov volebné*

lístky čítal predseda komisie pán L. M. Pri sčítavaní hlasov som videla, ako pán M. prečítal iné číslo, ako bolo zakrúžkované, na čo ho upozornila. Keď sa táto chyba stala opakovane, asi tri alebo štyrikrát a ja som stále predsedu komisie upozorňovala na chyby pri čítaní volených čísel, predseda pán M. sa začal ku mne správať tak, aby ma zosmiešnil a použil aj znevažujúcu poznámku na moju adresu. Potom ho pri čítaní hlasov vymenil iný člen volebnej komisie.“

Z vyhlásenia Ľ. M. obsiahnutého v listinnom dôkaze predloženom odporcom vyplýva, že vo voľbách vykonával funkciu predsedu okrskovej volebnej komisie č. 10, a preto vo voľbách po rozhodnutí tejto komisie hlasovaním umožnil pozorovateľke M. H., aby sa zúčastnila sčítavania hlasov, a zároveň ju poučil o tom, že nemôže zasahovať do priebehu sčítavania hlasov. Menovaná toto poučenie akceptovala a sadla si na stoličku pár metrov od stola, pri ktorom sedela uvedená komisia. Vo vzťahu k priebehu sčítavania Ľ. M. uviedol, že po vybratí hlasovacích lístkov z obálok sa tieto rozdelili na dve skupiny (hlasovacie lístky pre voľbu primátora a hlasovacie lístky pre voľbu poslancov mestského zastupiteľstva) a následne sa posudzovala platnosť/neplatnosť hlasovacích lístkov a v uvedených skupinách sa oddelili platné hlasovacie lístky od neplatných. Najprv okrsková volebná komisia pristúpila k sčítavaniu hlasov poslancov. Priebeh uvedeného sčítavania Ľ. M. popísal tak, že on sám *„čítal čísla zakrúžkovaných kandidátov komisii, ale nie zapisovateľke, ako je uvedené v sťažnosti, a členovia komisie robili pomocnú evidenciu, koľko ktorý kandidát na poslanca získal hlasov, pričom pri zaznamenávaní počtov bola zabezpečená kontrola iným členom komisie“*. Keďže podľa zostávajúcich členov tejto komisie Ľ. M. hlasovacie lístky, resp. *„výsledky volieb na poslancov“* čítal príliš rýchlo, bol upozornený, aby čítal pomalšie, situácia sa ale napriek tomu po chvíli opakovala, a preto ho pri čítaní nahradila iná členka tejto komisie Z. Š. Po skončení sčítavania výsledkov volieb na poslanca sa pristúpilo k sčítavaniu výsledkov volieb na primátora, pri ktorom sa všetky platné hlasovacie lístky na voľbu primátora triedili na toľko skupín, koľko bolo kandidátov na primátora, uvedená komisia spoločne spočítala koľko hlasov získali jednotliví kandidáti na primátora, a uvedený počet bol následne nahlásený zapisovateľke do zápisnice. Počas sčítavania hlasov Ľ. M. neopustil volebnú miestnosť a telefonoval iba počas dňa na chodbe podľa potreby.

Ľ. M. vo vyhlásení následne poukázal na to, že sťažovateľka ho verejne 16. novembra 2014 prostredníctvom F. ako predsedu okrskovej volebnej komisie menovala a obvinila ho z nesprávneho rátania hlasov pre odporcu. Pri spočítavaní hlasov pre primátora každý hlasovací lístok z platných hlasov, teda z jednej kopy, vzal člen komisie P. I. , položil ho na stôl tak, aby ho mohli odkontrolovať všetci členovia tejto komisie aj pozorovateľka, a potom sa tento hlasovací lístok zatriedil do kôpky príslušného kandidáta, t. j. takto sa vytvorilo ďalších 7 kôpok, v ktorých hlasovacie lístky následne uvedená komisia spočítala a výsledky nadiktovala do zápisnice. Napriek publikovaniu tejto skutočnosti na F. vo forme komentára dcérou Ľ. M. sťažovateľka k náprave pristúpila až po ďalších upozorneniach zo strany jeho dcéry a dcéry ďalšej členky tejto komisie. Poukazovanie na kandidatúru manželky vo volebnom obvode, v rámci ktorého bol predsedom jednej z okrskových volebných komisií, považuje Ľ. M. za bezpredmetné, keďže žiaden zákon to nezakazuje.

J. D. vo vyhlásení obsiahnutom v listinnom dôkaze predloženom odporcom uviedol, že vo voľbách bol členom okrskovej volebnej komisie č. 10, ktorá na základe hlasovania svojich členov umožnila pozorovateľke M. H. účasť na sčítavaní hlasov. Priebeh sčítavania hlasov v tomto volebnom obvode J. D. popísal identicky ako Ľ. M.

Sťažovateľka predostrela špekulatívnu konštrukciu, podľa ktorej zaangažovanosť predsedu okrskovej komisie č. 10 súvisiaca s jeho úzkou väzbou na kandidátku za poslankyňu mestského zastupiteľstva v tom istom volebnom obvode sama osebe navodzuje možnosť dojmu z ovplyvňovania voličov a v tejto súvislosti poukázala navyše na skutočnosť, že práve uvedený predseda musel byť pri spočítavaní hlasov na poslancov mestského zastupiteľstva vymenený z dôvodu nesprávnosti diktovania údajov na hlasovacom lístku.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že v súlade s § 14 zákona o voľbách zloženie okrskovej volebnej komisie s ohľadom na spôsob jej kreovania odráža spektrum politických strán zúčastnených na slobodnej súťaži politických síl v príslušných voľbách. Bližšia previazanosť jednotlivých kandidátov do orgánov samosprávy nielen s voličmi, ale i s členmi okrskových volebných komisií je prirodzeným javom, ktorý je odrazom miestnej

úrovne, v rámci ktorej sú komunálne voľby realizované. Okrsková volebná komisia č. 10 mala 10 členov, z ktorých každý zastupoval iný politický subjekt, a týmto spôsobom bola plne zabezpečená aj kontrola každého úkonu vykonaného predsedom okrskovej volebnej komisie. O pravdivosti tohto tvrdenia svedčí napokon aj skutočnosť potvrdená všetkými tromi vyhláseniami obsiahnutými v listinných dôkazoch predložených odporcom, z ktorých vyplýva, že L. M. bol aj v rámci procesu sčítavania hlasov po zistení nedostatkov v jeho diktovaní vymenený iným členom tejto komisie.

S ohľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že uvedené skutočnosti nemôžu v objektívnom pozorovateli založiť dôvodné podozrenie, že v dôsledku nich došlo k reálnemu ovplyvňovaniu voličov, a preto uvedené námietky sťažovateľky ústavný súd považoval za právne irelevantné.

Záver

Ústavný súd berúc do úvahy všetky zistenia konštatuje, že tvrdenia sťažovateľky, na základe ktorých namieta nezákonnosť a neústavnosť volieb primátora mesta Sabinov konaných 15. novembra 2014, nepredstavujú v okolnostiach daného prípadu také porušenia ústavy a volebného zákona, ktorých rozsah a intenzita by mohli reálne ovplyvniť, kto bol v napadnutých voľbách zvolený za primátora mesta Sabinov.

Z uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že jeho skutkové zistenia v danom prípade neumožňujú vysloviť záver o hrubom alebo závažnom, prípadne opakovanom porušení volebných predpisov pri voľbách primátora mesta, ktoré by preukazne ovplyvnilo výsledok týchto volieb a mohlo by byť podkladom pre zrušenie týchto volieb ústavným súdom. Sťažovateľka nepreukázala porušenie volebného zákona, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s namietaným výsledkom volieb, a preto bola jej sťažnosť podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavným súdom zamietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2015